

Rozhovor s Ing. Daliborem Houdkem, Ph.D.

Dřevo jako vášeň, která přivedla kluka z jihočeské vesničky až do Kanady. Nadšení a zarputilost ve všem, do čeho se pustil, mu otevřely, mimo jiné, i bránu do světového centra dřevařských inovací...

Dalibore, zajímá mě Tvůj příběh, jak ses dostal tam, kde jsi teď, a kde jsi začínal. Žiješ v Kanadě, vedeš výzkumné středisko FPinnovations v Edmontonu. Neznám člověka, kdo ví o srubech víc než Ty. Kde to ale začalo? Mám na mysli už ten první začátek, kdy Tě to začalo táhnout ke dřevu. V mém případě to bylo přes tátového kolegu z promítací kabiny kina. Byl to takový starý pán, měl svojí truhlárnu a tam jsem k němu občas chodil, hrál si tam s hoblinama. Tam to u mě asi začalo. Měl jsi něco podobného?

To je zajímavé, že se na to ptáš, protože přesně vím, jak to vzniklo. Vyrůstal jsem na malé vesnici v jižních Čechách a náš soused ob jeden dům byl truhlář. Jmenoval se pan Šelepa a on měl doma malou dílnu a do té dílny jsem hrozně rád chodil. On už zemřel před několika lety, když přijedu, zajdu se podívat na jeho manželku, které je už 88 let. A ona říká: „Já si tě pamatuju, když jsi byl malej, jak jsi tady koukal dědovi na ponk a ani jsi na něj neviděl.“ Byl jsem tam u něj pořád. Dělal zajímavé věci ze dřeva a byl to prostě takový vesnický truhlář, který si na mě našel čas, aby mi ukázal, jak dřevo vypadá, co se s ním dá dělat a trochu mě do toho jako zainteresoval. Já myslím, že to byl ten hlavní důvod, proč dřevo.

To bylo ještě tedy na základce?

To jsem ještě ani nebyl ve škole, byl jsem úplně malý kluk. A tak jsem s ním vždycky něco dělal a přišel jsem s nějakým naprosto nesmyslem a on se mi s tím vždycky snažil pomoci. Takže jak říkám, hlavně si na mě našel čas.

Takže on Ti i to řemeslo odkryl?

Ten to všechno vlastně začal a potom byli lidi, kteří mě nasměrovali do toho, že vyučit se možná není až dost. A že když už budu chodit do školy, tak abych měl aspoň maturitu. No a to mě vlastně přivedlo do Volyně.

A zaměření na střední?

Obor Truhlář-nábytkář, protože mně se líbil nábytek. A vlastně když jsem odcházel z Volyně, tak jsem říkal: „Tady já jednou budu učit. A abych tady mohl učit, tak musím do Zvolena.“ Protože tak to prostě bylo. Lidi, kteří tady učili, pokud neučili humanitní vědy jako matematiku nebo češtinu, tak měli odbornost ze Zvolena. A já jsem si říkal, že moje cesta zpátky do Volyně musí vést přes Zvolen. Nakonec to všechno dopadlo jinak. Ale jsem rád, že sem aspoň občas můžu přijet.

Tak v podstatě se to naplnilo... (Dalibor několikrát přednášel na semináři ve Volyni pozn. red.)

Trošku se to naplnilo. Přestože nepracuju se studenty, tak mám možnost předávat trochu toho, co se člověk za život naučí a mohu mluvit s těmi praktiky.

Takže střední tady, zakončená maturitou a pak rovnou Zvolen?

Pak rovnou Zvolen.

A to ještě s tou vizí nábytku nebo už se to na té střední přetransformovalo do toho stavebního...?

Já jsem si vlastně říkal, že když se budu věnovat jenom jedné věci, tak že mě to asi omezí. Chtěl jsem mít lepší možnost najít si nějakou práci v různých odvětvích. A tak jsem nastoupil na Ekonomiku dřevařského průmyslu ve Zvolenu. Pak se to všechno zkomplikovalo a nakonec jsem skončil v oboru dřevostaveb.

A to už přišlo ve Zvolenu, v průběhu?

To už přišlo ve Zvolenu, kde vznikl nový obor dřevostaveb. Mně se vždycky líbilo stavět. Můj táta byl zedník. Tak vždycky jsem mu pomáhal něco stavět. Přestože stavěl z cihel – mně se líbilo stavět ze dřeva. A když se ten obor ve Zvolenu otevřel, tak jsem do něj přestoupil.

A to byl tak rok? Dokážeš to...

91 možná. 90...91 myslím. Tím, že jsem byl na ekonomice, tak jsem měl trošku jiné zaměření než ti, kteří pokračovali, nebo ti, kteří byli v těch technických oborech. Takže jsem musel dodělat nějakou extra matematiku a deskriptivní geometrii, které jsem neměl. To jsem dohnal na konci toho druhého ročníku a do třetího už jsem postupoval jako „dřevostavbář“. Což bylo dobré. Já jsem samozřejmě nechtěl ztratit rok nebo dva, takže jsem byl rád, že jsem mohl přestoupit rovnou do 3. ročníku a neztratil jsem žádný čas.

A jakou cestou ses dostal k těm srubům? Víš, že ty Tě nasměrovali na Kanadu...

To asi jo. Bylo to těsně po revoluci a do střední a východní Evropy přišla spousta mladých lidí ze Států a z Kanady a učili tady angličtinu. A já jsem se vždycky chtěl učit anglicky. Učil jsem se sám, protože ve Zvolenu řekli, že kdo se neučil nějaký cizí jazyk už na střední škole, tak se musí učit španělsky. Učitelů na angličtinu a na němčinu bylo málo. Takže jsem se učil španělsky a vlastně mi nezbylo nic jiného, než se naučit anglicky sám. No a skamarádil jsem se s mladými lidmi, s manželou ze Seattlu.

Ti se sem přistěhovali?

Ne, oni sem přijeli a byli tady asi jenom na půl roku nebo na rok. Myslím, že jim bylo něco přes dvacet, já se s nimi kamarádil a tím jsem se učil anglicky. A když odjížděli, tak jsem jim říkal: „Mě zajímají dřevostavby. Až pojedete domů, nemohli byste mi poslat nějaký časopis o dřevostavbách? Protože tady ještě nic není a já vím, že tam u vás je to obor, který už je vyzrálý a mě by hrozně zajímalo, jak takový časopis vypadá. A budu si to taky moct číst a učit se anglicky.“ A za nějakou dobu, to bylo před Vánoci, to si pamatuju, přišla taková krabice.

Vánoční dárek.

Vánoční dárek. A v tom byly dva nebo tři magazíny o srubech, byla tam knížka o srubech a byl tam ještě jeden časopis o rámových konstrukcích, jako lehkých dřevěných konstrukcích. A to bylo vlastně poprvé, co jsem viděl v časopise, že někdo staví moderní sruby.

Úplně si to pamatuju, že jsem to otevřel, prohlížel si to a bylo to jak... [výraz člověka, co nenachází vhodná slova :-) pozn.red.] ...něco fascinujícího. Samozřejmě tady v Čechách a na Slovensku byla tradice roubenek a člověk je znal ze skanzenů, anebo z malých vesnic, kde někdo ještě v nějaké té dřevěnici bydlel. Ale tohle bylo prostě exkluzivní, nově postavené, krásné, čisté, velká okna... Prostě jak to tak v těch časopisech vypadá. A ta architektura srubů byla velmi taková...já nevím...honosná. Nestyděli se za to, já nevím, jak to správně nazvat. Ale prostě někdy člověk něco udělá a udělá to takové malé, aby to moc nevyčuhalo, aby to vypadalo jako všecko okolo. Ale v těch časopisech ty sruby prostě říkaly: „Tady jsem já, podívejte se na mě, jak jsem krásnej!“

Prostě pan Dům.

Prostě to byl pan Dům. A to mě úplně uchvátilo. To tady nikdo neuměl a já si říkal: „Tohle se musím naučit, tohle mě hrozně zajímá.“

A potom přišlo co? Dodělal jsi Zvolen nebo už během Zvolena jsi na tom začal nějakým způsobem pracovat?

Už během Zvolena jsem na tom začal pracovat a můj první hlavní cíl bylo naučit se anglicky. Říkal jsem si: „Jediný způsob, jak se to můžu naučit, je někam vycestovat. A když tam budu muset vycestovat, tak se musím nejdřív domluvit, abych se vůbec mohl něco naučit.“ Takže jsem se opravdu intenzivně učil anglicky a začal jsem psát na různé školy, které učily srubařinu. Prostě jsem se obracel, na koho jsem mohl, jestli by byla třeba nějaká možnost stipendia nebo něčeho takového. Peníze jsem žádné neměl, a když jsem se podíval, co ty věci stojí, tak jsem věděl, že bez stipendia to absolutně nepřichází v úvahu. Moji rodiče mě samozřejmě podporovali na vysoké škole, tak jako podporovali moje bratry, ale jejich finanční možnosti nedovolovaly to, abych já odjel studovat na půl roku někam do Ameriky nebo do Kanady. A tak jsem tedy psal, psal a psal a z většiny těch škol mi odpověděli, že mě samozřejmě do kurzů rádi přijmou, ale samozřejmě měli i finanční požadavky, jako například 3000 dolarů školné, k tomu ubytování a tak. Až najednou jsem dostal dopis a ten byl z Pat Wolfe Log Building School v Ontariu. Pat mi napsal: „Pokud se sem můžeš dostat, tak mi nemusíš nic platit. Já rád učím lidi, kteří se něco chtějí naučit. A ještě nikdy jsem tady ve škole neměl někoho z východní Evropy. Znáš tady nějaké Soukupovi z Čech. Jejich děti chodily do školy s mými dětmi, tak jsem jim zavolaal a oni jsou ochotní tě zdarma ubytovat. Takže pokud si můžeš zaplatit letenku, tak 20. září budeme začínat kurz a můžeš tady být.“

A to byl člověk, co sruby stavěl a dělal i ty kurzy?

Stavěl a měl na to i školu. Jeho hlavní cíl byla ta škola. On sruby dělal možná tak dva za rok, jenom tak komerčně, zbytek byla škola. A samozřejmě v té škole jsme stavěli srub a ten si on pak prodal. Ale prodával ho jako školní projekt. Takže to bylo něco podobného jako třeba tady v tom CNC Centru ve Volyni, kde studenti něco dělají a pak se to prodá za režii. On to dělal podobným způsobem. Samozřejmě ti studenti platili za to, že šli do školy, takže to byl jeho zdroj příjmů. Ale to, že vlastně sám někoho oslovil a řekl: „Já tady mám jednoho kluka, který by se chtěl naučit stavět sruby, ale nemá peníze, nemohl by ho někdo tady ubytovat?“ bylo opravdu to, co mi změnilo celý život a já jsem mu za to dodnes vděčný.

Takže prostě kdyby nepřišla žádná zpráva zpátky, tak to mělo všechno úplně jiný směr?

Úplně by se to všecko stalo jinak. Já si pamatuju, že jsem s tím dopisem běžel na kanadskou ambasádu a chtěl jsem požádat o studentská víza. Měl jsem zase štěstí, že mi je dali, protože každá země, Kanada určitě nevyjímaje, si chrání svůj pracovní trh a všecko, co vypadá, že by tam někdo mohl pracovat třeba načerno a mohl vydělávat nějaké peníze, tak je velký problém a všichni na to dávají velký pozor. Proto se mnou taky na ambasádě chtěla mluvit ambasadorka a myslím, že to moje nadšení z toho, proč tam chci jet a co tam chci dělat, jí přesvědčilo o tom, že tam nejedu nelegálně pracovat. A tak jsem tedy dostal víza a všecko se změnilo.

Takže tam jsi absolvoval kurz stavby srubů. Jak to trvalo dlouho?

Ten kurz byl tři měsíce. Začal v září a skončil těsně před Vánoci a vlastně v té době toho kurzu jsme postavili jeden celý srub. Nebyl to velký srub, byla to taková jako možná větší chatka. Ale bylo to se vším všudy. Všecky spoje, střešní konstrukce. Rozebrali jsme to celé, vezli jsme to na místo, kde se to skládalo...

I tu realizaci na místě...

Prošli jsme celým tím procesem toho, jak se staví z klád. To ještě neznamená, že jsme postavili dům, to jsme postavili akorát ten skeleton z těch klád. A to byl vlastně cíl té školy.

A co přišlo potom? Ty jsi měl vízum jenom na nějakou dobu?

To bylo vízum jenom asi na šest měsíců. Potom jsem se vrátil. To jsem byl v pátém ročníku. Měl jsem to teda domluvené se školou, že...

Tys to studium ve Zvolenu přerušil?

Já jsem to nepřerušil. Já jsem řekl, že to doženu. [Smích.] A náš pan děkan ve Zvolenu, profesor Babiak, mi řekl, že když si někdo chce naložit ještě víc na „svůj talíř“, než kolik tam má teď, tak že on se mu vždycky bude snažit nějakým způsobem vyjít vstříc. Že většinou jedná s lidmi, kteří si z toho talíře chtějí ubrat, ale těm, co chtějí přidat, tak že se jim vždycky snaží pomoci. Takže já jsem to potom samozřejmě všechno dohnal, dodělal jsem diplomovou práci na téma tepelně-technických vlastností srubových konstrukcí. Využíval jsem přitom nově nasbírané zkušenosti z toho, jak se moderní sruby staví v Kanadě.

Já vím, že jsi ve spolupráci s panem Koudelkou, vydal knížku o srubech. To bylo vlastně tohle období už po škole?

To bylo až daleko dál, to už jsem byl dávno v Kanadě.

Když jsi teda dokončil školu, to už ti to v hlavě zvonilo, že třeba v Kanadě je Tvoje budoucnost nebo...?

Ne, to mě nenapadlo vůbec. Až daleko později. Můj hlavní cíl bylo udělat si firmu na sruby v Čechách. A vlastně být jedním z prvních, kteří ty sruby – moderní sruby – budou v Čechách stavět.

To bylo někdy koncem devadesátých let?

To bylo v 94. Byl jsem čerstvě ze školy, neměl jsem peníze, ale měl jsem elán a měl jsem energii. Ještě stále bylo možné, abych bydlel doma u rodičů, takže jsem prakticky neměl žádné velké náklady. Měl jsem zázemí a rozhodl jsem se, že se do toho pustím a že začnu stavět sruby v Čechách. Rychle jsem narazil na to, že to nebude tak jednoduché. Přestože už jsem měl inženýrský diplom, tak stavět tesařské konstrukce, na to člověk musel být tesař a to jsem nebyl. Nějakou dobu jsem přemýšlel o tom, jestli si budu muset udělat ještě tesařství nebo něco takového. Ale zjistil jsem, že na to, aby na srubovou konstrukci někdo dostal stavební povolení, tak byla potřeba řada certifikátů. A jeden z nich byl požární ochrana. Ve Zvolenu začínal postgraduální a inženýrský program v oblasti požární ochrany dřevěných konstrukcí. Řídil ho v té době profesor Anton Osvald. Já jsem právě odpromoval a v průběhu léta jsem začal dávat dohromady všecky ty papíry okolo živnostenského úřadu. Na konci léta jsem jel do Zvolena za profesorem Osvaldem a říkal jsem mu, že mám takovýto problém a jak by člověk mohl získat takový certifikát. A on se na mě tak usmál a říká: „Nejlepší by bylo, kdybys šel dělat doktorandské studium, a v průběhu toho doktorandského studia si takové věci můžeš vyzkoumat.“ Tak jsem v září nastoupil do doktorandského studia na protipožární ochranu a strávil jsem další 3 roky nebo 3,5 roku studiem protipožární ochrany. Zaměřil jsem se samozřejmě na srubové konstrukce.

A firmu jsi mezitím...

Firma mezitím stála. Dělal jsem takové malé věci. Když někdo potřeboval udělat krov, tak jsem si vzal dva týdny volno ze školy a šel jsem dělat krov, ale to nebylo žádné podnikání.

Abys měl trochu kontakt s tou praxí, aby ruce nezahálely...

Tak, aby tam ta praxe zůstala, přesně tak. A taky z toho bylo trošku financí. Škola mi zabírala veškerý čas. Což mi vlastně ani nevadilo, protože vždycky, když se do něčeho zakousnu, tak mě to baví a věnuju tomu všechno. Ale po nějaké době zpátky ve Zvolenu jsem si říkal, že vlastně nejlepší informace o požárních vlastnostech najdu tam, kde jsem se naučil sruby stavět. Takže jsem vycestoval na stáž do Kanady. Bydlel jsem opět u těch stejných lidí, kteří mi dali přístřeší, když jsem tehdy studoval na srubařské škole.

To bylo v průběhu toho postgraduálu?

To bylo v průběhu toho postgraduálu. Bydlel jsem u nich asi pět měsíců. Oni byli oba moc milí a vzdělaní lidé, a měli fantastickou kariéru v počítačovém průmyslu. Moc mi pomohli a dodnes jsem s nimi v kontaktu. Na téhle stáži jsem se seznámil se svojí ženou. Takže to byla taková ta další neočekávaná věc, která zase změnila můj směr.

Takže tam jsi nějakou dobu pobyl, pak ses ale ještě vrátil...

Pak jsem se vrátil domů. Rok nato jsem jel znova na šest měsíců na další stáž. Přestože už jsem v té době chodil s mojí ženou víc jak rok, ani mě nenapadlo, že bych zakotvil v Kanadě. Můj cíl byl srubařská firma v Čechách a všechno jsem k tomu směřoval. Takže moje žena – v té době teda ještě moje přítelkyně – odešla z práce, kterou měla, a odstěhovala se se mnou do Čech, kde jsme se vzali a začali podnikat.

A jak dlouho jste to tady zkoušeli? Myslím, jak žít v Čechách a jak rozběhnout firmu tady?

Skoro tři roky, od roku 1997 do roku 2000. Přesvědčit někoho, že si má dát postavit srub, bylo ze začátku samozřejmě složité. Dělalí jsme tedy spoustu jiných věcí, abychom se užívali. Vyráběli jsme s kamarádem truhlářské výrobky, dveře, okna, renovace. Začal jsem dělat točité schody, protože jsem si je uměl namalovat v počítači. Čekal jsem prostě na tu příležitost, kdy budu moci stavět nějaký srub, anebo pořádný trámový dům. Ale ze začátku to bylo náročné.

Já jsem v té době, kolem roku 2000, končil tady ve Volyni, coby vlastně druhá generace „VOŠáků“. Co si pamatuju, tak ty dřevostavby tady teprve pozvolna začínaly. Jak montované, tak i ty roubené...

To už tady ty firmy některé byly, byli to pionýři. Já bych dneska všechno dělal jinak, ale tenkrát mi bylo 25 nebo 26 a všechno vypadá trochu jinak, než když je člověku o 20 let víc. Dnes bych si našel nějakého partnera, se kterým bych do toho šel, protože začínat firmu vyžaduje hodně energie. Prostě den nemá dost hodin, aby člověk všechno stihl. Myslím, že to bylo zajímavé a nelituju toho, ale dneska bych to už dělal jinak.

Té energie muselo padnout spousta. Už jenom na to, abys mohl vůbec stát na téhle startovací čáře a začít bojovat s předsudky lidí a s byrokracií. To muselo být vyčerpávající. Takže 3 roky a pak přišlo rozhodnutí, že tady to nepůjde?

Bylo to v podstatě o tom, že se nám tady narodila dcera a mojí ženě se začalo stýskat po Kanadě. A museli jsme udělat rozhodnutí, jestli budeme dál pokračovat, přestože jsme už stavěli, anebo jestli pojedeme do Kanady. Ten stesk mé ženy po Kanadě, se neustále zvětšoval. A já jsem se ve finále na to podíval tak, že když já jsem potřeboval dodělat školu a chtěl založit firmu, tak moje žena pustila svojí práci a přijela do Čech.

Viděl jsem, že moje žena není moc šťastná a chtěla by jet zpátky do Kanady, tak jsem si říkal, že vlastně teď je to na mně, abych jel.

Takže jsme dodělali všechnu rozdělanou práci, zavřeli firmu a odjeli do Kanady...

[Pokračování rozhovoru](#) najdete ve videozáznamu rozhovoru (od času 30:00), který společně s Daliborem Houdkem, připravil Standa Müller.

.....
...VIZITKA.....

Ing. Dalibor Houdek, Ph.D.

Provincial Leader Alberta
FPInnovations, Canada

.....